

В.І.ГУТНИК, канд. техн. наук, **Є.А.ПРОКОПОВА**, інж.
(Київський державний науково-дослідний інститут
текстильно-галантерейної промисловості)

Медичні компресійні вироби

Актуальність досліджень. Ключове місце в комплексному лікуванні хронічної венозної недостатності нижніх кінцівок незалежно від етіології та ступеня її тяжкості посідає компресійна терапія. Особливе значення цей вид лікування має в післяопераційному веденні пацієнтів. Сьогодні жодне хірургічне втручання немислиме без забезпечення адекватної компресії. Компресійна терапія визнана одним з найдієвіших методів, що дають можливість запобігти утворенню післяопікових контрактур і уникнути наступних пластичних операцій.

Для компресійної терапії застосовують еластичні бинти і компресійний трикотаж. Тому являє інтерес аналіз їхніх властивостей.

Виклад матеріалу. Еластичні бинти досить тривалий час залишаються певним стандартом. Це зумовлено доступністю їх, даниною певним традиціям і постійно вживаним практикуючим лікарем мистецтвом накладення биндажа.

Бинти еластичні – широкий асортимент засобів, призначених для різних видів фіксації. Еластичні бинти застосовують для накладення здавлюючих пов'язок при варикозному розширенні вен, фіксації суглобів, лікування хронічного тромбофлебиту, травматичних набряків, розтягування зв'язок. Бинт є еластичною стрічкою, яку виготовляють з бавовняної пряжі й латексної нитки або з бавовняної пряжі та нитки лайкра. Еластичні бинти залежно від призначення поділяють на компресійні та фіксувальні.

Бинти компресійні – еластичні бинти, призначені для профілактики і лікування різних форм гострих та хронічних захворювань вен нижніх кінцівок.

Всі еластичні бинти для компресійного лікування залежно від ступеня розтягування поділяють на класи:

- ✪ **Еластичні бинти короткої розтяжності**
(подовження бинта не більше, ніж на 70% від первинної довжини)
- ✪ **Еластичні бинти середньої розтяжності**
(подовження бинта від 70 до 140%)
- ✪ **Еластичні бинти довгої розтяжності**
(подовження більше 140% від первинної довжини)

Еластичні бинти короткої розтяжності застосовують для лікування важких форм хронічної венозної або лімфовенозної недостатності, варикозної та посттромботичної хвороби у стадії трофічних порушень шкіри, лімфедему.

Еластичні бинти середньої розтяжності використовують після виконання компресійної склеротерапії, у тому числі катетерної.

Бинти довгої розтяжності частіше використовують для профілактики гематом і кровотеч після флебектомії, для профілактики симптомів хронічної венозної недостатності у разі фізичного навантаження. Цей клас бинтів називають бинтами руху. Їх широко застосовують в травматології і ортопедії за різних вивихах, розтягуваннях. Фіксуючи область суглоба, вони дають змогу пацієнтові активно рухатися. Під час відпочинку ці бинти рекомендують знімати або послабляти міру тиску на кінцівку. В компресійній терапії застосовують їх для профілактики тромбозу глибоких вен, після різних операцій на венах нижніх кінцівок, для профілактики венозної недостатності, після мікросклеротерапії, у разі розтягування зв'язок, вивихах тощо.

Бинти фіксувальні – еластичні бинти, призначені для забезпечення фіксації пов'язок. У лікуванні ран фіксувальний бинт виконує одночасно декілька функцій: забезпечує фіксацію пов'язки на рані; чинить тиск на рану, що перешкоджає виникненню набряків країв рани. Крім того, фіксувальна пов'язка оберігає рану від забруднення та інфікування.

Розвиток медичних технологій викликав виробництво компресійного трикотажу.

Застосування компресійних виробів рекомендовано за таких діагнозів: опіки, гіпертрофовані рубці, післяопераційні рубці, зони зняття шкірних клаптів, дерматит, гемангіома, лімфодема, профілактика тромбозу, артеріальна недостатність, інсульт, травми, целюліт, варикозне розширення вен, виразки, судинна недостатність, профілактика варикозу під час вагітності.

З компресійного трикотажу виготовляють колготки, панчохи, гольфи, шкарпетки, рукавні вироби, білизну тощо.

Вироби з компресійного трикотажу залежно від міри компресії поділяють на чотири класи:

- I клас** – 15-21 мм рт.ст. (*низька компресія*)
- II клас** – 23-32 мм рт.ст. (*середня компресія*)
- III клас** – 34-46 мм рт.ст. (*висока компресія*)
- IV клас** – >49 мм рт.ст. (*дуже висока компресія*).

Залежно від призначення компресійний трикотаж поділяють на лікувальний, профілактичний і госпітальний.

Профілактичний трикотаж створює невеликий (до 18 мм.рт.ст. на рівні кісточок) тиск і служить для профілактики варикозу у людей, які за родом своєї діяльності вимушені тривало перебувати у вертикальному положенні або в положенні сидіння.

Лікувальний трикотаж забезпечує вищий рівень фізіологічно розподіленого тиску (від 18 до 49 і більше мм.рт.ст. на рівні кісточок). При цьому тиск, зумовлений класом компресії, розподіляється таким чином: 100% на рівні кісточок, 70 – на рівні коліна, 40% – на рівні стегна. Розмір виробу підбирають суворо за індивідуальними анатомічними мірками.

Госпітальний компресійний трикотаж створює однаковий тиск по всій довжині кінцівки і призначений для лежачих пацієнтів. Він створений спеціально для короткострокового використання за умов стаціонару. Госпітальний трикотаж забезпечує надійний захист від тромбоемболічних ускладнень, його застосовують у разі склеротерапії, під час ехосклеротерапії та після малоінвазивних втручань.

Компресійний трикотаж має відповідати єдиному європейському стандарту RAL GZ 387 і мати сертифікат екологічної безпеки Oeko Tex Standard 100.

Застосування компресійних пов'язок та спеціального одягу ефективне для реабілітації опікових хворих. Внаслідок застосування методу компресійної терапії значно зменшуються поверхневе запалення рубців і свербіж. Рубці сплющуються й стають еластичнішими. Післяопікові компресійні вироби вже десятки років застосовують під час лікування цієї важкої категорії хворих у країнах Західної Європи і Американського континенту. При цьому використовують післяопіковий одяг таких фірм як «Jobst» (Ірландія), «Medical-Z» (Франція), «J.Mainat» (Іспанія) тощо.

У разі слабкості м'язів передньої черевної стінки, ожирінні, захворюваннях хребта, під час вагітності використовують корсети, пояси і биндажі, які створюють рівномірну компресію та частково знімають напругу з охоплених пов'язкою ділянок тіла.

Основними виробниками компресійних виробів є компанії «Lauma» (Латвія), «Jacson» (Швеція), «Thuasne», «Medi» (Німеччина), «Sigvaris» (Швейцарія), «Elastic Therapy Inc.» (США), «Calze G.T. S.r.l.» (Італія), «Торос-груп» (Україна), «Тонус» (Росія) та ін.

Київський науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості – єдиний в Україні науковий заклад з розроблення і виготовлення текстильних матеріалів для виробів медичного призначення, в тому числі еластичних компресійних матеріалів.

ВИСНОВКИ

Для компресійної терапії застосовують еластичні бинти і медичний компресійний трикотаж, які зручні у використанні й забезпечують високу ефективність лікування. Активна діяльність фахівців-флебологів значною мірою сприяла розвитку ринку медичних компресійних виробів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

За матеріалами Інтернет-сайтів.

Одержано 26.01.2011